

STEUNPUNT

ONDERPRESTEREN

Hoogbegaafde volwassenen, wat maakt het verschil?

- Hoe we te werk zijn gegaan
- Dit maakt dat we van hoogbegaafdheid spreken en niet hoog ontwikkelingspotentieel
- Hoe het anders zijn je talenten voor de voeten loopt en waarom erkenning zo belangrijk is

Tania Gevaert

Oostende - Hasselt - Turnhout

Kernteam

Praktijk De Jongeling, Pelt

Praktijk De Regenboog, Dendermonde

Talentum, Herenthout

- Psychotherapeut SFBT & IHP
 - ECHA-Specialist in Gifted Education
 - Directeur Samen Slimmer Groeien
 - Erkend loopbaanbegeleider (Talent in Groei voor VDAb)
 - Facilitator Peers4Parents
 - Co-stichter Steunpunt onderpresteren vzw
 - Auteur - praktijkonderzoeker
-
- **Mijn doel**
 - Hoogbegaafden helpen in de talentontwikkeling
 - Mijn kennis delen
 - Jouw competenties versterken
-
- **Netwerk**
 - ECHA
 - EAP
 - Kwaliteitsregister Hoogbegaafdheid
 - Expertgroep Ontwikkelingsvoorsprong
 - Project TALENT
 - Ball State Univ. Vs

Hoe we te werk zijn gegaan

STEUNPUNT

ONDERPRESTEREN

*Joseph Renzulli: The Three
Ring Concept Of Giftedness*

hoogbegaafd
gedrag

Onze werkwijze

- Reflecties uit gesprekken, onderzoeksresultaten en observaties
- Discussies in teamoverleg
- Teamdagen met dr. Ophélie Desmet, dr. Robert Sternberg, dr. Sareh Karami
- Gesprekken met internationale collega's, congressen (o.a. Salon Sessions bij Linda Silverman, Dabrowski Congres)
- Focusgroepen met het team en met volwassen hoogbegaafden (Oostende, Turnhout) – 25 personen

Paradigma's in hoogbegaafdheid

1. **The Gifted Child Paradigm:** ontwikkelingsvoorprong. Intelligentie meten als basis. Kind wordt verneld en krijgt verrijking.
2. **The Talent Development Paradigm:** talent is dynamisch. Kind krijgt toegang tot kansen om interesses te helpen groeien. Doelgerichte oefening en passende ondersteuning.
3. **The Differentiation Paradigm:** focus op unieke leernoden en behoeften en passende aanpak i.f.v. deze noden.

(bron: Dai, 2013 in presentatie Desmet, 2023)

Zo kom je tot talentontwikkeling

1. Persoonlijke trekjes
hoogbegaafden kennen een andere manier van denken en ervaren
2. Meerwaarde
leiderschap nemen en revolutionair bijdragen tot het grotere geheel
3. Evenwicht tussen “zou kunnen” en “moeten”
+ strategieën om burnout (fysiek en mentaal) en spiritueel bankroet te ontwijken

(bron: The Gifted Adult, Jacobson)

Ben jij een Olivia Oogappel?

- Weten dat je meer kan... maar het niet durven tonen.
- Wat als het (niet) lukt?
- Ben ik wel hoogbegaafd?
- En wat als ik dan toch maar 125 scoor?
- Mijn schoolcarrière is niet zo vlot verlopen hoor...

• Bron: Desmet & Gevaert, 2018

Hoeveel belang
hecht jij aan het IQ
cijfer?

Hoogbegaafd en liever niet
“hoog ontwikkelingspotentieel”

S T E U N P U N T

ONDERPRESTEREN

De slimme mens... versus de hoogbegaafde

- Kent alle antwoorden
 - Is geïnteresseerd
 - Aandachtig
 - Kent een passende werkhouding
 - Beantwoordt de vraag
 - Geniet met leeftijdgenoten
 - Kan goed memoriseren
 - Leert vlot
- Stelt de vragen
 - Zeer leergierig
 - Betrokken (fysiek en mentaal)
 - Speelt en heeft goede punten
 - Stelt de vragen in vraag
 - Verbindt met ouderen (kind/volw.)
 - Kan goed schatten
 - Heeft sterke opinies
 - Zelfkritisch
 - Verveelt zich – weet de antwoorden al

Bron: Jacobson, 1999

Gewoon slim of hoogbegaafd?

• Slim

- Cognitief sterk (slim)
- Top 3 van de klas
- Passend op alle vlakken
 - Interesse
 - Werkhouding = volgbaar
 - Wordt aangemoedigd om meer van dit gedrag te tonen
 - Punten hoog = goed onderwijs (?)

• Hoogbegaafd

- Cognitief sterk
 - Wisselende prestatie
- Talentvol (breed)
- Afstemming ontbreekt (nog)
 - Interesse
 - Out-of-the-box
 - Werkhouding = kritisch
 - Wordt aangemoedigd om gedrag bij te sturen

Wat is Onderpresteren?

Tot

50%

hoogbegaafde leerlingen
zal **onderpresteren** in hun school carrière

Wat is Onderpresteren?

Onderpresteerders zijn leerlingen die een significante discrepantie vertonen tussen hun verwachte prestatie (bv., intelligentie test) en hun werkelijke prestatie (bv., klastoets, huiswerk).

- ✓ Over een langere periode, meestal minstens 1 jaar.
- ✓ Niet veroorzaakt door een gekende, onderliggende fysieke, neurologische, gezondheids-, leer-, en/of ontwikkelingsstoornis
- ✓ Absoluut versus relatief
- ✓ Selectief presteren versus onderpresteren

Waarom ga je onderpresteren?

- Je had een ontwikkelingsvoorsprong die zich vertaalde in een leervoorsprong...
- Niemand had door dat je eigenlijk niet aan het leren was. Het ging vanzelf op school.
- Daardoor ontwikkelde je te weinig of zelfs geen leervaardigheden.
- Je kwam in de bovenbouw van het middelbaar of het hoger onderwijs ineens tot stilstand. Ook daar werd niet gezien dat het je ontbrak aan leervaardigheden.

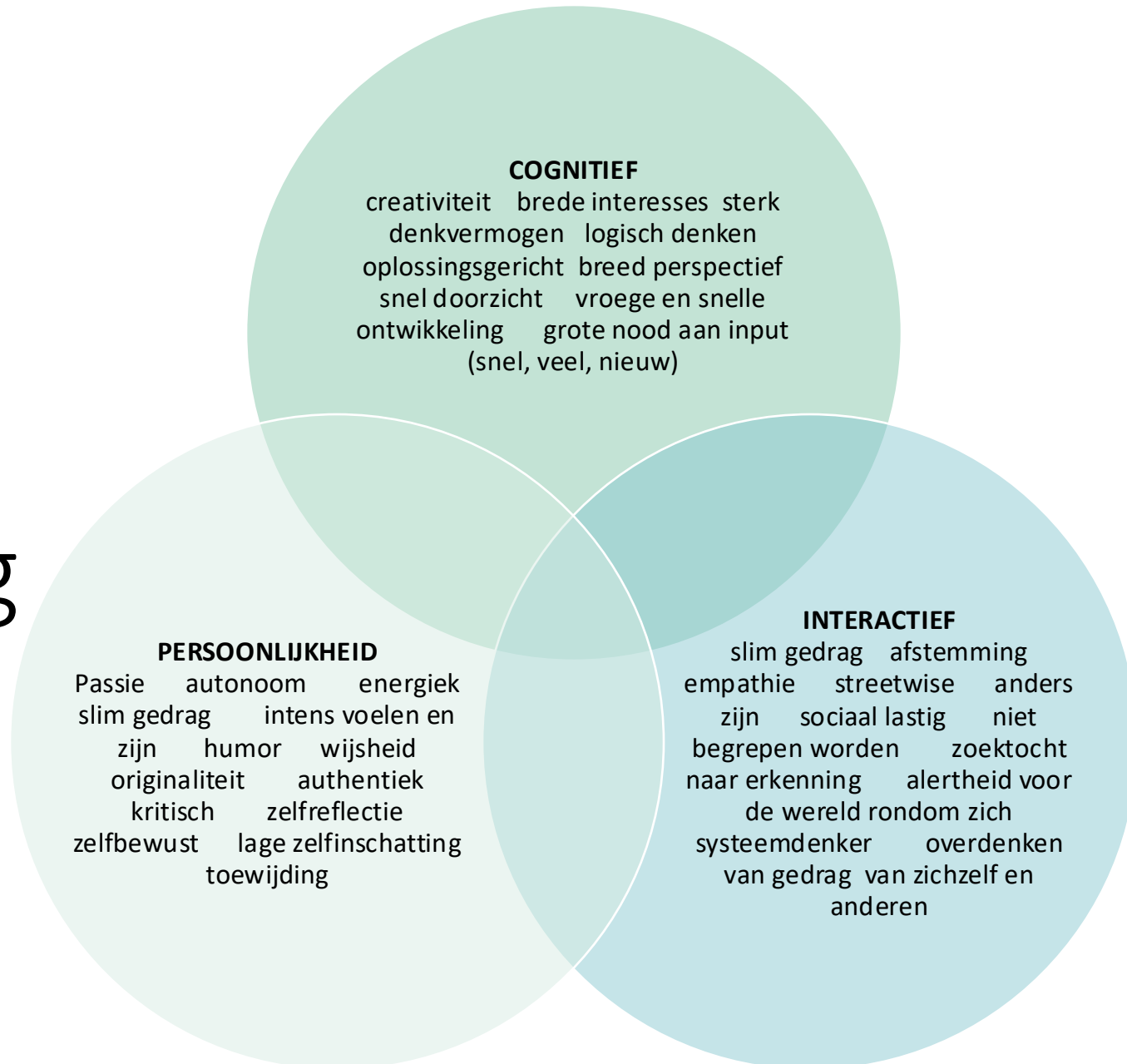
Erkenning als hefboom in talentontwikkeling

S T E U N P U N T

ONDERPRESTEREN

Visie in ontwikkeling

Wat onderscheidt de hoogbegaafde volwassene van de anderen?

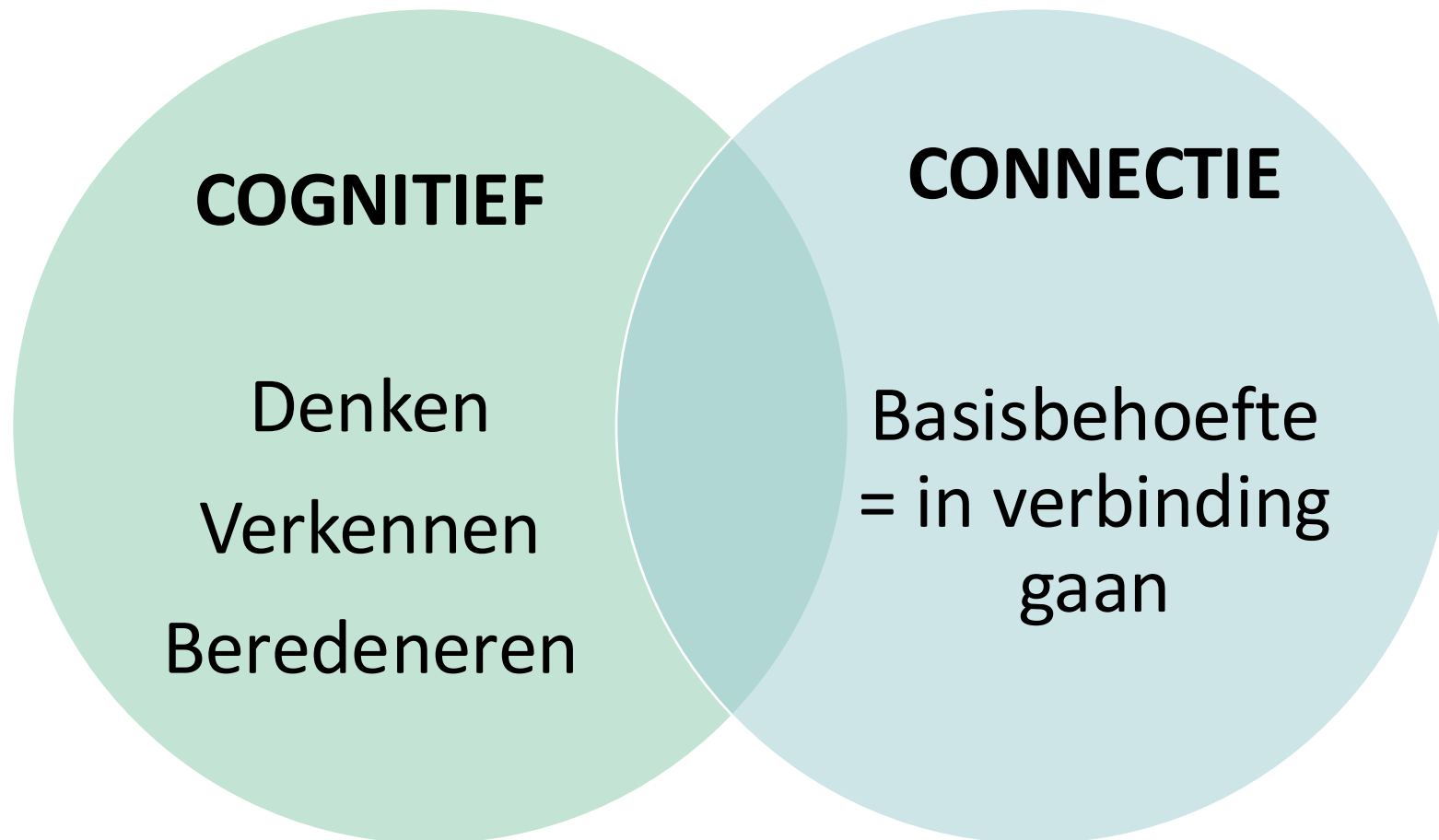
- De zucht naar meerwaarde kunnen betekenen
- Gedrevenheid om het verschil te maken
- Verantwoordelijkheidsgevoel om iets na te laten dat betekenisvol is

Bron: Jacobson, 1999

- Waarom is het cijfer dan zo belangrijk?
 - Persoonlijke groei op gang trekken: durven aanvaarden
 - Kader nodig hebben: wat mag ik verwachten?
 - Vasthouden aan onzekerheden

Bron: Gevaert, in press

Sterker dan jezelf, maar ook een bewuste keuze als volwassene

Houd jij jezelf (onbedoeld) tegen?

- Uitstelgedrag
 - Perfectionisme
 - Lage zelfinschatting
-
- Niet de juiste achtergrond/diploma's
 - Zal ik het wel kunnen?
 - Wat zullen de anderen denken?
 - Niet gewoon om door te zetten

En als je té
bent?

Herkaderen

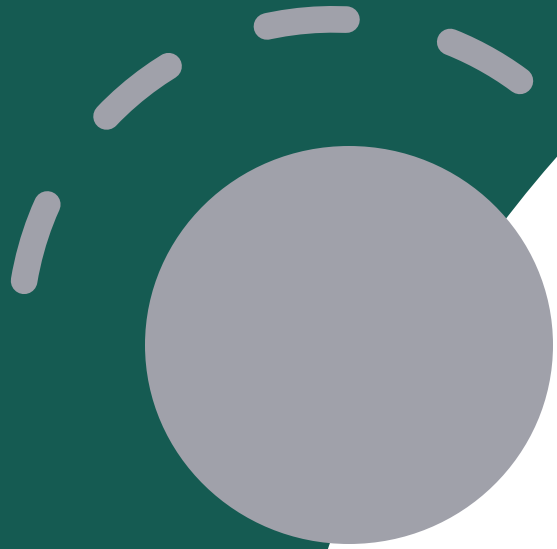
“Wie denk je wel dat je bent?”

”Waar blijf jij de wilde ideeën halen?”

“Je bent zo gedreven...”

“Kun je nooit eens tevreden zijn?”

”Je bent zo (veel)eisend!”

Behoeften op het werk

Behoeften van hoogbegaafde volwassenen

1. Welk carrière pad kiezen?
Multipotentialiteit
Stereotypen: geneeskunde, ingenieur, ...
2. Intensiteit en emotieregulatie
Hoge verwachtingen op vlak van het
gedrag en controle
3. Sneller denken en handelen
In team...
4. Verveling
Snel uitgekeken op je takenpakket

Behoeften van hoogbegaafde volwassenen

5. Behoeftte aan autonomie
Ondernemer?
Kan ook in dienstverband
6. Eenzaamheid
Anders zijn
Wijsheid
7. Afgunst aantrekken
creatief en snel
8. Perfectionisme en faalangst
Impostor Syndrome
Negatief perfectionisme

Aanpassen of afstemmen?

Ben jij een pleaser (de Oogappel)?

Weerbaarheid en de rol bij (meer) opkomen voor jezelf?

Veerkracht, bore-out, kansen krijgen en de rol hiervan bij burn-out

Inspiratie

- Hoogbegaafde volwassenen
Noks Nauta en Rianne Van de Ven
- The Gifted Adult
Mary-Elaine Jacobson
- Uitzonderlijk talent
Frans Corten
- Carol Dweck
- Angela Duckworth
- Lode Godderis
- Robert Sternberg
- Ophélie Desmet

Loopbaan- en
andere
begeleiding
voor volwassen
hoogbegaafden

- www.talentingroei.be
- www.samenslimmergroeien.be
- Facebook The Next (besloten groep)
- Bijeenkomsten voor volwassenen:
professioneel en sociaal netwerken bij SSG
- Tania Gevaert:
tania@samenslimmergroeien.be